

17
*
1. 7

2 *

3. 1

4.

5.

6.

134

7776, 29.

QVAESTIO
IVRIS CONTROVERSI
AN
PRIVILEGIA CONCESSA
TITVLO GRATIOSO MORTE
CONCEDENTIS EXSPIRENT

Q V A M

ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA

P R A E S I D E

D. CHRISTIANO HENR. BREVNING

PROFESS. PVBLIC. ORDINAR. IVR. NAT. ET GENT.

ET SOCIETAT. LITERAR. DVISBVRGENS.

S O C I O

IN AVDITORIO IVRIDICO

DIE XII. FEBRVAR. ANNO MDCCCLXXVI.

D E F E N D E T

A V T O R

WILHELMVS GOTTLIEB SAMVEL STREVBER

QVERFVRTH. SAXO.

L I P S I A E

EX OFFICINA LANGENHEMIA.

FRANZISKA CYRILLIA
VON GRAFENBERG
CONCERTINA

IN DER STADT GRAFENBERG
D. DRUCKER

IN DER STADT GRAFENBERG
D. DRUCKER

IN DER STADT GRAFENBERG
D. DRUCKER

A N
PRIVILEGIA CONCESSA
TITVLO GRATIOSO MORTE CONCE-
DENTIS EXSPIRENT.

§. I.

Leges in republica aduersus singulas personas ferre in eorum odium SOLONI licitum esse haud videbatur, fors in republica, in qua ob democratias rationem perfecta ciuium aequalitas eiusmodi Legibus in odium latis turbaretur. Decemviri ob easdem, vt videtur rationes, idem suis prohibere legibus non dubitarunt, ne priuilegia videlicet serantur, Teste CICERONE de LL. III. c. 4. et 19. In fauorem personae vero legem ferre nunquam illicitum visum fuit, nec Graecis, nec Romanis. Mutata vero republica, vbi nimirum Romanum imperium Monarchicum factum, non amplius ipsi Imperatores hac Decemvirovum obligatione se teneri autumarunt, quid quod, quo exemplo alios emendarent, praeter ordinem interdum aliquid in personae odium statuere, vt ex priuilegio Vmbriciae Matronae satis apparet, quam Imperator Hadrianus deportandam

dam censuit, quae leuissimis ex causis nimiam in seruas suas exercebat faeuitiam. Enata hinc est trita illa diuisio in priuilegia *odiosa* et *fauorabilia*.

§. II.

Contraria vero, quae iniquitatis notam difficillime effugiat, eorum est opinio, qui omnia per aequae priuilegia esse fauorabilia, simulque odiosa arbitrantur: Scilicet ratione eius qui impetrasset, cuiue datum esset, priuilegium fauorabile, econtrario respectu reliquorum conciuum odiosum fore. Sed quis est, qui adeo in diuisionibus examinandis pariter ac diiudicandis procederet! Facta est haec diuisio ab argumento, quod continebat priua illa lex, vnde ergo explanationis ratio a personis, quibus concessum et non concessum est, sumi potest. Quamuis vero concedam, hodie rariorem odiosorum priuilegiorum compellationem solere obuenire, tamen obinde, non est confundenda haec priuilegiorum diuisio, quae adeo in §. 6. I. de Iur. Nat. Gent. et Civil. fundata. Fauorabilia continentur verbis: *quod alicui ob meritum indulset, vel si cui sine exemplo subuenit.* Odiosa contra exprimuntur verbis: *vel si cui poenam irrogauit.*

§. III.

Quod vero priuilegium inter leges referendum, facile patet ex eo, quod nemo, nisi solus legislator seu maiestas facultate ac iure gaudet concedendi priuilegia. Cum vero, quem sui beneficii modum habere velit, principis concedentis ius est, orta exinde alia priuilegiorum diuisio in ea, quae ex titulo gratioso conferuntur, alia, quae titulo oneroso conceduntur. Ad ea, quae oneroso acquiruntur, illa referunt, quae ob bene merita conceduntur, quod est apud BOEHMERVM in *Introd. in Ius Digest. L. I. Tit. IV. §. 8.*, qui et STRYKIVM, allegat in *Diss. de priuileg. Titulo oneroso quaesit.* Equidem negare non ausum, remuneratorium priuilegium quodammodo

dammodo comparari posse cum donatione remuneratoria, quae non omnino videtur esse liberalitas sine causa, tamen non omnino ad onerosa priuilegia referri semper arbitraretur, quia praeter bene merita adhuc princeps concessurus priuilegium, aliquid praestandum dandumue exigit; quod ab eo distinguendum remuneratorio priuilegio, quod ex solis bene meritis in compensationem princeps concessit, nulla alia praestatione praeterea exacta.

§. IV.

In decidenda vero quaestione, an priuilegia reuocari possint, pro arbitrio variant, vt solent, qui de illa scripserunt, nec nostrum erit omnia, quae hic dici possint, coacervare. BOEHMERVS *cit. loc.* distinguens inter gratiosum, et conuentionale, seu vt explicat onerosum, hisce vtitur verbis: *Differunt in effectu, quod hoc aegre reuocetur ob pactum, quod etiam Principes stringit, imo et successores, illud facilius.* Adducit consentientem STRVVIUM in *Exerc. II. Th. 30.* Sed si, quod verum, dicendum, quo argumento haec BOEHMERI STRVVI que adserta nitantur, non video. Equidem huic sententiae ad stipulor, si de facto Maiestas concessum priuilegium reuocare velit; vix subdito competet remedium, quo tuto vti possit contra principem, quo minus priuilegium reuocare possit praeter supplices preces. Cederum magis potentiae Maiestatis et ferendum, quod mutari nequit. Nec tunc distinctione opus, an gratioso, an oneroso titulo obtinuerit, et sane quod LYDOVICI *Doctr. Pandect. L. I. Tit. IV. §. XI.* ex MYLERO *de princip. et statib. Imper. L. II. c. 49. §. 15.* statuit, si reuocetur titulo oneroso acquisitum, *pretium solum restituendum ei fore, qui fructibus priuilegii cariturus est.* Sed velim actionem nominasset, qua subditus esset experiturus contra Maiestatem pecunias pro priuilegii concessione datas non restituentem. Vbi de facto semel dicendum, cuncta sunt licita, et licitum erit, si ni-

nil restituat, iam reuocans, fructibus privilegii carituro. At vero nos non, quid facturus sit princeps, quaerimus, qui haec suae conscientiae remittimus, sed quid iuste facturus sit, et ita sententia LVDOVICI vera principiisque iustitiae adaequata videtur, si nimirum reuocandum sit privilegium concessum, etiam quod datum erat, esse restituendum.

§. V.

Quae cum ita sint, distinguendum esse arbitror, an iusta revocationis causa ad sit, nec-ne. Si iusta adsit causa reuocandi privilegii concessi, veluti, quod aliorum iuribus perfectis vim inferat, quod utilitati publicae aduersetur, recte reuocabitur privilegium siue gratioso titulo, siue oneroso acquisitum datumue sit; quippe, si aliorum iuribus perfectis vim infert, subditus destituitur iure acceptandi privilegium; si utilitati publicae contrarium, nec tunc a subdito acquiri debebat, qui potius, ut subditus, obligatione tenebatur, sua in communem publicamue utilitatem conferre. Verum enim vero an absque iusta causa et pro arbitrio reuocari possit a concedente, distinguendum putem. Non moneo de oneroso titulo acquisito privilegio, ex solo concedentis arbitrio non reuocando, quippe in eo, quod reuocari non possit, consentiunt docti homines. Tantum de gratioso. LVDOVICI *cit. loc.* gratiosa putat comparari posse cum precario iuris Romani. Sed forsitan non attentus fuit ad causam precarii iuris Romani. Precarium enim apud Romanos erat pactum nudum, cui deerat civilis obligatio, cum hoc iure naturalis tantum obligatio constans ius producere non posset, nisi ius civile ei adfisteret. Reuocandi itaque precarium concedenti nullo non tempore ius competebat. Sed quid haec romani iuris subtilitas ad principem, qui non civili, sed naturali iure iudicandus. Sit ergo interim gratioso titulo concessum privilegium cum precario comparandum, sine dubio precarium non nisi vtriusque consensu et concedentis, et cui da-

datum est, et sic pacto initur, quod si itaque in gratuito pacto deprehenditur, falsa est BOEHMERI adsertio, onerosum tantum non reuocari posse ob pactum, quo et principes tenentur, ea enim ratio, quae est in oneroso et valebit in gratuito privilegio. Sit liberalitas ergo principis, at pacto accipitur. Vbi ergo donatio principis irrevocabilis est, ita privilegium ex liberalitate concessum aequè irrevocabile erit, si de iure statuendum erit.

§. VI.

Secus vero, si a principe concessum ad solum beneplacitum privilegium, eamque reuocandi licentiam sibi reseruavit princeps, quod vero non praesumendum, hinc exprimendum; tunc, quocumque titulo acquisitum ius reuocandi a principis dependebit arbitrio. Titulus enim diuersus dummodo ad acquirendum ius habilis, in acquisito vero iure nullam diuersitatem producet. Quis adserat aliud ius ex emto acquiri, quam acquiritur ex donato. Hanc quam ius Canonicum latius de privilegiis, quam ius Ciuile, notauit distinctionem, obseruasse vidi MENCKENIUM in *Theor. et Praxi Pandect. L. II. Tit. IV. §. XI. Poenitentia*, inquit, *concedentis extinguuntur, si vel sub Clausula de reuocando, vel ex mera gratia ad beneplacitum concessa sunt.*

§. VII.

Hanc ergo distinctionem ad nostram iam applicemus quaestionem. An videlicet privilegium gratuito titulo concessum expiret morte concedentis. Si per pactum pure concessum sit privilegium gratuito titulo acquisitum, rectè adseruerat BOEHMERVS, pacta principes et adeo successores obligare. Addo causam. Maiestas est qualitas, quae non moritur, nisi extincta ciuitate, licet persona qualitate Maiestatis gaudens moriatur. Redit ergo Maiestas, quae privilegium concesserat, vel ad populum in regno electiuo, vel transit in Successorem.

Haec

Haec vero Maiestas pacto obligata erat, nec desinere potest esse obligata, licet subiectum, cui inerat desineret esse inter mortales; necesse itaque, ut in successorem maiestatis transeat obligatio. Qua propter sequitur, privilegium licet titulo gratioso acquiritum, maiestatis enim in arbitrio positum, an liberalis esse vellet in eo concedendo, morte concedentis de iure expirare non posse, sed pactum stringere successorem, quippe nec revocari poterat. At si privilegium sub clausula de reuocando concessum, vel ad beneplacitum; tunc nemo est, qui dubitat, ad suam personam respexisse principem, cui maiestas inest, et hinc cessare debere morte concedentis privilegium, quippe eius beneplacitum morte expirat, in mortuo enim consensus amplius frustra quaereretur. Consentientem habeo MENKENIVM qui *cit. loc. ait. Expirat privilegium morte concedentis; qui ea concessit, quam diu illa voluerit c. 5. de Rescript. in Vto, non regulariter c. 16. de Reg. Iur. in Vto et c. 77. de Reg. Iur. in Vto.* Et recte non distinguit, an gratioso, an oneroso titulo datum, dummodo ad beneplacitum datum privilegium.

Leipzig, Diss., 1776 A-G

f
TA-706

aus 34 Sten. bisher verkauft

VD
18

1776, 29.

QVAESTIO
IVRIS CONTROVERSI
AN
PRIVILEGIA CONCESSA
TITVLO GRATIOSO MORTE
CONCEDENTIS EXSPIRENT

QVAM
ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA
PRAESIDE

D. CHRISTIANO HENR. BREVNING

PROFESS. PVBLIC. ORDINAR. IVR. NAT. ET GENT.
ET SOCIETAT. LITERAR. DVISBVRGENS.

SOCIO

IN AVDITORIO IVRIDICO

DIE XII. FEBRVAR. ANNO MDCCCLXXVI.

DEFENDET

AVTOR

WILHELMVS GOTTLIEB SAMVEL STREVBER

QVERFVRTH. SAXO.

LIPSIÆ

EX OFFICINA LANGENHEMIA.

